

KVINDERNES

UDGIVET AF
ARBEJDERKVINDERES
OPLYSNINGS
FORENING

NR. 4 — 1928

MAJ

4. AARG.

OPLYSNINGSBLAD

Kampen for „Lige Løn“ paa De samv. Fagforb.s Generalforsamling.

Den 9., 10. og 11. Maj afholdt „De samvirkende Fagforbund“ Generalforsamling. Denne afholdes kun hvert 3. Aar, saa man skulde mene, at Forbundsledelserne forberedte sig grundigt til en saa vigtig Forsamling og afholdt Hovedbestyrelsesmøder for at drøfte Dagsordenen og Forbundenes Stilling hertil.

Om noget mandligt Forbund foretog dette nødvendige Forberedelsesarbejde ved vi ikke, men Kvindeligt Arbejderforbund afholdt ikke Hovedbestyrelsesmøde og viste derved sin komplette Mangel paa Interesse for det Arbejde, den „højvigtige“ og for Arbejderne meget kostbare Forsamling skulde udføre.

I Tilslutning til C. F. Madsens Beretning er det givet, at enhver Deltager ifølge parlamentarisk Skik har Ret til at kritisere og forelægge Forsamlingen sine Meninger i en Resolution, der saa enten vedtages eller forkastes.

Inger Gamburg benyttede sig af denne Ret til Kritik af De samvirkende Fagforbunds Lige gyldighed over for de mange organiserede kvindelige Arbejdere og forordte af Hovedorganisationen, at den skulde støtte de kvindelige Industriarbejdere i deres Kamp for „Lige Løn for lige Arbejde“.

Inger Gamburgs Tale:

„Af Beretningen fremgaar det, at mere end en Fjerdedel af „De samvirkende Fagforbund“s Medlemstal er Kvinder. Man kunde derfor have ventet, at Beretningen havde beskæftiget sig noget mere med disse 40,000 organiserede Arbejdere, og de særlige Krav,

som de arbejdende Kvinder maa stille til deres Organisation, for Kvinderne i Produktionen faar den Stilling, som er gavnlig for dem selv, for de mandlige Arbejdere og dermed for hele Arbejderklassen.

Som Forholdet nu er, optræder den kvindelige Arbejder som billig Arbejdskraft, og efterhaanden som Kapitalisterne faar deres Bedrifter rationaliserede, vil de blive større og større Anvendelse for den billige kvindelige Arbejdskraft, og det ikke alene, fordi hun er billig, men ogsaa fordi den kvindelige Arbejder ved mangt et Industriarbejde egner sig bedre end Manden.

I den Lønstatistik, som Det samvirkende Fagforbund udsendte 1927, taler Tallene sit eget Sprog om det tiltagende Kvindelarbejde.

I Tiden 1914—26 er Kvindeligt Arbejderforbund f. Eks. vokset fra 1891 — 6597, og i Dansk Skråderforbund er de kvindelige Arbejderes Tal vokset fra 1100 — 2600, medens de mandlige Arbejdere er vokset fra 611 — 800, i Tekstilarbejderfaget er Kvindernes Tal gaaet op fra 1344 — 1620, medens de mandlige Arbejderes Tal har en Tilgang af 8 (752 — 760), selv Skotøjsarbejder- og Tobaksarbejderforbundet har en absolut Tilgang af kvindelige Arbejdere, endskønt disse to Fag har de forholdsvis højeste Kvindelønninger.

Dertil kommer en ganske ukontrolleret Tilgang af uorganiserede Kvinder, og under en kommende Rationalisering af Produktionen ved Indførelse af bedre Maskiner

og nye Hjælpemidler vil Tilgangen af kvindelige Arbejdere utvivlsomt blive meget stor.

Under disse Forhold synes det mig, at De samvirkende Fagforbund ikke kan afholde Generalforsamling uden at tage Stilling til de Krav, de arbejdende Kvinder maa stille til deres Organisationer for at komme bort fra at være en billig betalt Arbejdskraft, der efterhaanden trænger Mændene ud i Arbejdsløshed, sænker det hele Lønniveau, og selv er ude af Stand til at eksistere paa menneskelig Vis for den Løn, de faar.

I Lønstatistiken fra 1926 er Gennemsnitslønnen i Kvindeligt Arbejderforbund 37,40 ugentlig, de kvindelige Skotøjsarbejdere 43,05 (Mænd 73,36), og de kvindelige Skrådere 38,14 (medens Mændene har 76,68), de kvindelige Tekstilarbejdere 39,36 (Mændene 56,73).

Samtlige mandlige Arbejdere har en Gennemsnitløn i Oktober 1926 af 73,40, medens Kvinderne er nede paa 40,36, ca. 55 pCt. af Mandslønnen.

Enhver i denne Sal vil vel indrømme, at en Kvinde ikke med egen Husstand kan eksistere for 40 Kr. ugentlig, og mange Tusinder af de arbejdende Kvinder er desuden Forsørgere, og tillige vil man indrømme, at en kvindelig Arbejder til 40 Kr. ugentlig er en haard Konkurrent til den Mand, der forlanger 60—70 Kr. for det samme Arbejde.

Men ogsaa de voksne Kvinder maa kæmpe mod Konkurrencen fra de 14—16-aarige unge Piger, der nu i stigende Tal gaar ind i

Fabrikerne og udfører Arbejde ved Maskiner for 10—12—15 Kr. ugentlig.

Kvinderne hverken kan eller skal man forsøge at fordrive fra Arbejdspladserne, men Mændene kan, idet de hjælper Kvinderne med at gennemføre Kravet om Ligeløn og den nødvendige Beskyttelse for den arbejdende Kvinde, der tillige er Moder, forvandle den arbejdende Kvinde fra at være en underbydende Konkurrent til en virksom Kampfælle, naar det gælder om at højne de fælles Arbejdsvilkår.

Jeg vil derfor bede Generalforsamlingen om i Tilslutning til Beretningen at vedtage følgende Udtalelse til Vejledning for det nye Forretningsudvalg:

Kapitalisternes Bestræbelser for at gennemføre en rationel Drift (Indførelse af nye Maskiner og nye tekniske Hjælpe midler) gør det muligt for dem i stedsde højere Grad at anvende ufaglært Arbejdskraft i Bedrifterne og dette har ført til, at Kvinder i stigende Grad fortænger Mændene fra Arbejdspladserne, idet den kv. Arbejders Løn gennemsnitlig ligger 33—50 pCt. under Mandslønnen.

Dette Forhold medfører, at Mændene maa gaa arbejdsløse, medens Kvinderne afkræver sig i haardt Arbejde for en Løn, der daarligh strækker til for at dække det nødvendige Forbrug for en enkelt Person end sige for den Familie, som den kv. Arbejder som oftest er Forsørger for.

For at komme dette hele Arbejderklassens højst skadelige Forhold til Livs, er det nødvendigt, at D. s. F. i højere Grad end hidtil er sket, tager sig af de arb. Kvinders Interesser og søger gennemførelse, at alle Organisationer, der staar tilsluttet D. s. F., hvori der enten kun er organiserede kv. Arbejdere eller hvor kvindelige og mandlige Arbejdere staar i samme Organisation, i deres Formaal optager Kravet om lige Løn for lige Arbejde, uanset om Mand eller Kvinde udfører det.

Generalforsamlingen tilsiger sin Støtte til Gennemførelse af dette Krav og opfordrer de tilsluttede Organisationer til ved alle fremtidige Overenskomster at sætte kraftig ind for, at Kvindernes Løn hæves forholdsvis mere end Mændenes, indtil fuld Lighed er naaet.

Saa utroligt det end lyder for Alvida Andersen, der som For-

bundsleder repræsenterer ca. 8000 kvindelig Industriarbejdere, ud imod Resolutionen og erklærede, at den ikke kunde vedtages her, da Kvindeligt Arbejderforbunds Hovedbestyrelse ikke havde vedtaget den. (Der havde, som før omtalt, intet Møde været). Desuden mente denne Dame, der er 20 Aar bagefter Tiden, at det gik ikke an, at Kvinderne fordrer „Ligeløn“, for saa blev de fordrevet fra Arbejdspladserne.

C. F. Madsen, der heller aldrig har forstaaet Tidens Krav og derfor altid har ført en for Arbejderne skadelig Fagforeningspolitik, støttede kraftigt Alvida Andersen og opfordrede Inger Gamburg til at tage Resolutionen tilbage, i modsat Fald vilde han anbefale Generalforsamlingen at stemme imod.

Naar C. F. Madsen og Alvida Andersen er til Kongres i Paris.

I sit Gensvar til C. F. Madsen gjorde Inger Gamburg opmærksom paa, at C. F. Madsen som Forretningsudvalgsmedlem i Amsterdam-Internationale i 1927 ved Kongressen i Paris havde været med til at vedtage og havde Medansvar for følgende Resolution:

Den internationale Kvindekongference, der afholdt Møde i Paris den 29. og 30. Juni faldt i Tilslutning til Kammerat Hannas' Foredrag om Kvindearbejds samfundsmæssige Betydning:

Den økonomiske og samfundsmæssige Udvikling skaber i alle Lande en stadig Tiltagende af det kvindelige Erhvervsarbejde. Alle Bestræbelser for at trænge Kvinderne ud af Erhvervsarbejdet staar i Modstrid med denne Udvikling.

Den Stemning, der endnu i vor Tid ofte forefindes i mod Kvindearbejdet, udspringer af det Forhold, at Arbejderklassens hele Løn niveau kommer i Fare ved Kvindernes lave Lønninger. Denne Stemning kan kun fjernes ved en Gennemførelse af alle faglige Fordringer, i Særlighed Fordringen om „Lige Løn for samme Arbejde.“ Dette Maal kan kun naas ved den størst mulige Organisering af de arbejdende Kvinder i Fagorganisationerne. Den internationale Arbejderkvindekongference appellerer til alle Landes arbejdende Kvinder om at tilslutte sig deres faglige Organisationer og stille deres Kræfter fuldstændig til Tjeneste for det faglige Arbejde. Derved vil de væ-

re sikker paa, at de i Fagforeningerne staaende Mænd af alle Kræfter vil understøtte Kvinderne til Gennemførelse af dette faglige Formaal.

De danske kvindelige Repræsentanter ved denne Lejlighed: Alvida Andersen, Henriette Croene, Thea Tønder og Johanne Jensen udmærkede sig ved deres stokreaktionære Stilling i Kvindespørgsmaalet, saa at de kom i Modsætning til hele den øvrige Forsamling. Alligevel præler Alvida Andersen, da hun gaar imod Kravene om Beskyttelse for den svangre kvindelige Arbejder og den arbejdende Moder, med sin Radikalisme i Ligelønsprincippet. Hun siger ifølge Kongresprotokollen:

„Min Organisation har for Tiden afsluttet ca. 200 Overenskomster med Arbejdsgiverne, og ved Tarifforhandlingerne fordrer vi fuld Ligeberettigelse mellem de arbejdende Mænd og Kvinder.“

Dette Princip kan vi imidlertid ikke repræsentere og gennemføre, hvis vi derudover ogsaa skulde forlange en særlig Beskyttelse for de arbejdende Kvinder.“

Nu maa man altsaa tro, at disse internationale Udtalelser og Vedtagelser kun er radikale Fraser, der ingen Betydning har i praktisk Arbejde.

Forøvrigt stod Inger Gamburg ikke alene med sin Anskuelse, thi

2600 kvindelige Arbejdere i Jernindustrien havde i 2 Aar kæmpet for Gennemførelse af Ligelønsprincippet inden for Kvindeligt Arbejderforbund;

men de har hidtil stødt paa en uovervindelig Hindring hos det siddende Forretningsudvalg.

Inger Gamburg sluttede med en Appel til Mændene paa Generalforsamlingen om nu at opfylde de Løfter, der er givet i den internationale Resolution. De organiserede Kvinder har nu selv rejst Kravet om „Lige Løn“, støt I os nu, saa vi kan skaffe os bedre Kaar og slippe for at være en Smudskonkurrence til den mandlige Arbejder.

*

De gamle Ledere var imidlertid paa Grund af Stemningen i Salen blevet bange for at lade foretage Afstemning for og mod Resolutionen, men de har snydt en Forsamling saa til for

Kvindernes Oplysningsblad

Redaktør:

MARIE NIELSEN, Nds. Fasanvej 36, F. Træffes
Hverdag 6-7 Aften, undtagen Fredag. Telefon:
Godth. 1837.

Ansvarlig for dette Nr. INGER GAMBURG

Ekspediter:

MARGRETHE MATHIASSEN, Larslejstræde 1 Telf
Byen 4320.

Nørrebro Centraltrykkeri.

Medbestemmelsesretten, at det var dem en smal Sag at finde en Udvej.

Nu erklærede de, at Resolutionen ingen Resolution var, med et Forslag, og et Forslag skulde indsendes gennem en Forbundsledelse.

Sadelmagernes Forbund gør Forslaget til sit.

Dette Trick faldt dog en Del af Forsamlingen for haardt for Brytstet, og Knud Jensen, Sadelmagernes Forbund, sprang op og erklærede, at Ledernes Fremgangsmaade ingen Støtte havde i Lovene, men nu vilde Sadelmagernes Hovedbestyrelse gøre Forslaget til sit, og saa kunde Forsamlingen vel faa Lov at stemme.

Men Knud Jensen havde ikke regnet med den fabelagtige Drevenhed, som de gamle socialdemokratiske Ledere sidder inde med, naar det gælder om at undertrykke en dem ubehagelig Mening, og nu erklærede Formanden, at Forslaget kunde ikke optages her paa Generalforsamlingen, det skulde have været indleveret 3 Uger i Forvejen, og det vilde nu blive sat under Afstemning at afvise Forslaget som for sent indkommet.

Da Forsamlingen var i ret stærk Bevægelse, saa C. F. Madsen sig tvunget til at fire lidt ved at tilføje: „Spørgsmaalet kan jo senere behandles af Forretningsudvalget.“

Trods dette Løfte, som alle vidste gjaldt til Vandsbæk, stemte Flertallet af Forsamlingen for, at der afstemtes over Resolutionen. Men Dirigenten benyttede den ofte brugte Metode at erklære, at han ikke rigtig var klar over Afstemnings Resultat og der maatte stemmes om. Men først brugte han Dirigentklokken som Allarmklokke for at hidkal-

de de gamle tro Delegerede, der udførte det dem af Medlemmerne paalagde Hverv ude i Restaurationslokalerne.

Ved den derefter foretagne ny Afstemning kom Ligelønsfolkene i Mindretal.

Paa saa uærlig Vis lykkedes det De samvirkende Fagforbund og Kvindeligt Arbejderforbund i Forening at forhindre, at Inger Gamburgs Resolution kom til Afstemning, og de gamle Ledere havde tydeligt nok præciseret deres Stilling mod Ligelønsprincipet. Ogsaa Henriette Crone, som arbejdende Kvinder har stemt ind i Landstinget indtog samme reaktionære Holdning.

De arbejdende Kvinder i Industrien ved nu, at vil de frem til Ligestilling med deres mandlige Arbejdskammerater paa Arbejdspladserne, da skal de ikke vente sig nogen Hjælp fra deres nuværende Organisationsledere i De samvirkende Fagforbund og Kvindeligt Arbejderforbund.

Men som Jernindustriens Kvinder allerede har indføjet Kravet om Lige Løn i deres Love, saaledes vil de andre kvindelige Industriarbejdere efterhaanden gøre det, og Udviklingen vil gaa bort over Hovederne paa dem, der denne Gang vandt en æreløs Sejr ved uværdige Midler.

Generalforsamlingsnotiser.

Forretningsfører Chr. Jensen, Tobaksarbejderforbundet, der før offentlig har erklæret, at blot Kvinderne selv vilde rejse Ligelønskravet, saa vilde han af al Magt støtte det, han undlod at afgive sin Stemme, da Kravet af Kvinder rejstes paa Generalforsamlingen.

En mærkelig Støtte.

*

Den Formand, der gik, blev ledsaget af den borgerlige Presses mest rosende Omtale, og

den Formand, der kom, blev modtaget paa samme Maade med uskrømt Glæde.

Arbejderne i De samvirkende Fagforbund burde mindes de klassiske Ord: „Naar din Fjende roser dig, saa pas paa, for saa er der noget raadent!“

Det betyder i denne Forbindelse: „Se Nygaard nøje paa Fingrene, hav Kontrol med Jere egne Anliggender.“

*

C. F. Madsen fik Aldersrente, dog

ikke i Lighed med Arbejdernes Gamle, der falder for Alderen, men derimod 7—8000 Kr. aarlig. Aldersrenten er som bekendt 42 Kr. maanedlig.

Der er da Forskel.

*

Man fordrede „international Enhed“, men da den norske Gæst, Tranmæl, der ved Enhed forstaa Enhed mellem alle Arbejdere i hele Verden, ogsaa med de 10 Millioner russiske Arbejdere, der har sejret i den sociale Revolution, vilde have Ordet, saa afskar man ham Ordet ved at slutte Debatten.

Hvis de norske Arbejdere ikke har vidst det før, saa ved nu, at de gamle „Arbejderførere“ i Danmark ved international Enhed forstaa Enhed mellem alle de gamle Ledere, der forraaede Arbejderne under Verdenskrigen, og igennem Kapitalisternes Folkforbund med de Regeringer, der holder Arbejderklassen i Undertrykkelse i Nutiden.

Ligeløns-Polemik i „Social-Demokraten“ og „Politiken“.

„Politiken“, der, det maa man lade den, altid har været ivrig Forkæmper for Overklassens Kvinders Ligestilling med Mændene inden for de Arbejdsomraader, som det nu er Privilegium for Overklassen at besætte, refererer interesseret efter „Social-Demokraten“, hvorledes Jernindustrikvindernes Krav om „Lige Løn for lige Arbejde“ paa De samvirkendes Generalforsamling mødte den stærkeste Modstand og blev afvist.

Bladet fastslaa, at Socialdemokratiet og Konservatismen her mødes i ganske ensartet Betragtning af Kvindernes Krav om Ligelønsberettigelse, og at det kun er det „Radikale Venstre“, der har draget de fulde Konsekvenser af Grundloven 1915, der gjorde Kvinderne politisk ligestillet med Mændene. Konsekvensen maa blive Ligestilling ogsaa paa det økonomiske Omraade.

„Social-Demokraten“, der ser, at det er en virkelig „funden Bid“ for det „Radikale Venstre“ i Valgagitationen, farer ud mod „Pol.“ og vil have at vide, om man nu i „Politiken“s Redaktion og Ekspedition giver lige Vilkaar

for Mænd og Kvinder — (det gør man ikke, men heller ikke i „Social-Demokraten“'s Virksomhed. Red.) og samtidig erklærer „Social-Demokraten“, at den har kæmpet af al Magt for Ligeløn, og at Arbejderkvinderne ogsaa procentvis er naaet længere frem end Mændene siden 1914.

Paastanden er muligvis rigtig, men Højnelsen skyldes ikke „Social-Demokraten“'s Kamp for Arbejderkvinderne, men derimod det Forhold, at i Gullaschtiden strømmede Kvinderne ind paa Arbejdspladserne til forholdsvis „gode“ Lønninger, og disse har man maaske endnu ikke helt faaet ned paa 1914-Forholdet. Dog maa man ikke glemme, at De samvirkende Fagforbund selv i sin Statistik fastslog, at alle arbejdende Kvinder gennemsnitlig kun faar 55 pCt. af Mandslønningerne.

Det vil blive interessant at se, om Socialdemokratiet tør opretholde sin Modstand mod Kvindernes økonomiske Ligestilling, og lige saa interessant bliver det at se, om „Politiken“ vil støtte Kravet om „Lige Løn“, naar det udgaar fra de arbejdende Kvinder, der er beskæftiget i Industrien.

*

E. S.

Striden er nu foreløbig naaet dertil, at „Social-Demokraten“ indbyder „Politiken“ til at begge Blade forelægger Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening deres Lønningsbøger. Et mærkeligt Forslag — hvorfor ikke offentliggøre Lønningerne i egne Blade, saa kan Læserne jo dømme. Handels- og Kontormedhjælpernes Fagforening er desuden en daarlig Opmand, den løner nemlig heller ikke selv efter Ligelønsprincippet.

Eksport af engelske Minearbejdere.

Mac Donald, den engelske socialdemokratiske Fører, der af Arbejderne er løftet til de højeste Poster, har overfor den forfærdelige Nød, der hjem søger de engelske Minearbejdere faaet en lys Idé. Han foreslaar de engelske Rigmænds Regering at eksportere alle disse Hundreder Tusinder Familier, og Regeringen har med Glæde grebet den gode

Tanke og forbereder nu Eksporten.

Nu kommer det blot an paa, om de engelske Minearbejdere, der under den vældige Kamp, som de førte mod de engelske Kulbaroner for at skaffe sig blot nogenlunde Levevilkaar i det Land, som kaldes deres Fædreland, og i denne Kamp blev foraadt af samme Mac Donald og andre „Arbejderførere“, vil synes, at Idéen er lige saa god.

Maaske de foretrækker at tage endnu en Kamp om Retten til at leve paa engelsk Jord.

Til Gengæld kunde saa uden Skade for gl. England, Kulbaronerne, Millionærerne samt Mac Donald og Konsorter eksporteres.

Gid det gaa saaledes!

Opsigtsvækkende!

Arbejdskøberne har afholdt Generalforsamling, og Langkjær har aabenbart forud tilstillet „Social-Demokraten“ sin Tale. Den 15. Maj giver Bladet hile Talen, der ogsaa er meget rosende for Arbejdernes stærke og kampdygtige (?) Organisationer og det vældige politiske Parti, der engang har været Regeringsparti (Parikronen) og maaske igen bliver det! Til Slut taler han pæne Ord om „Fred“ mellem Organisationerne.

Vi troede skam ikke, at Forbindelsen mellem Socialdemokratiet og Arbejdskøberforeningen var saa inderligt, at Samarbejdet nu aabent kan publiceres.

Nu gælder det saa sandt om, at Arbejderne hytter sit Skind. Arbejdskøberne har faaet aaben Forstærkning af Arbejderlederne til Flaaningen.

Foreningsarbejdet

Arbejderkvinders Oplysningsforening.

Formand: Inger Gamburg, Slotsgade 25, 1. Sal, N. Telefon Nora 312 x.

Træffes hver Søndags Aften fra Kl. 6½—7½, Lørdag undtagen.

Kasserer: Elna Syvertsen, Larslejstræde 1, Telefon Byen 4320.

Arbejderkvinders Oplysningsforening

afholder ordinær Generalforsamling Torsdag den 14. Juni, Kl. 8, i Krystalgade 3, 2. s. o. G.

Dagsorden:

- 1) Protokol og Beretning.
- 2) Regnskabet.
- 3) „Faglig Kamp“ (herunder eventuel Kontingentforhøjelse).
- 4) Fremtidigt Arbejde.
- 5) Valg.
- 6) Eventuel.

Fra de kvindelige Chokoladearbejderes Oppositionsklub.

Lørdag den 12. Maj havde de kvindelige Chokoladearbejdere indbudt til Sammenkomst med Foredrag af Formanden for Arbejderkvinders Oplysningsforening, Inger Gamburg. Emnet var: Rationaliseringens Virkninger for Arbejderkvinderne i de kapitalistiske Stater og som Modsatning i Arbejdersstaten, Sovjetunionen.

Foredraget fulgtes af Forsamlingen med stor Opmærksomhed, og Formanden for den kvindelige Klub udtalte Ønsket om, at de kvindelige Arbejdere i Danmark snart maatte naa saa langt, som Kvinderne i Sovjetrusland.

Ved et efterfølgende Kaffebord blev en Sang sunget, hvori de kvindelige Chokoladearbejdere kalder til Kamp for „Arbejdets ærlige Sag“. Vi ønsker dem Held og Lykke til at føre denne Kamp til Sejr.

De arbejdende Kvinder begynder at vaagne til Bevidsthed om eget Værd.

Arbejdende Kvinder!

Meld Jer som Medlem af den Forening, der kæmper for Jere Interesser. Udfyld nedenstaaende Kupon og indsend den i aaben Konvolut med 5 Øres Frimærke til Fru Inger Gamburg, Slotsgade 25¹.

Undertegnede indmelder sig i »Arbejderkvinders Oplysningsforening«.

Navn:

Adresse:

Fagforening, Afdeling:

Arbejdsplads: